Κωνσταντίνος Γώγος & Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία - ΑΜΔΣΘ 90106
Πλατεία Συντριβανίου 4
546 21 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 244.416
e-mail: kgogos@law.auth.gr
ΑΦΜ:996995000, Δ΄ ΔΟΥ Θεσσαλονίκης

ΑΤΕΛΩΣ Ν.Π.Δ.Δ.
(άρ. 28 παρ. 4 του ν. 2579/1998)

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

(ΤΜΗΜΑ Δ΄)

ΑΙΤΗΣΗ

1) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης», που εδρεύει στην Θεσσαλονίκη, Πλατεία Αριστοτέλους 4 και εκπροσωπείται νόμιμα.

2) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Πατρών», που εδρεύει στην Πάτρα, οδός Βότση 42 και εκπροσωπείται νόμιμα.

3) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Ιωαννίνων», που εδρεύει στα Ιωάννινα, οδός Γεωργίου Παπανδρέου 2 και εκπροσωπείται νόμιμα.

4) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Φθιώτιδας», που εδρεύει στην Λαμία, οδός Όθωνος 1, Πλ. Λαού και εκπροσωπείται νόμιμα.

5) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Ευρυτανίας», που εδρεύει στο Καρπενήσι, οδός Τσαμπούλη 2 και εκπροσωπείται νόμιμα.

6) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Πρέβεζας», που εδρεύει στην Πρέβεζα, οδός Θεοφάνους 5 και εκπροσωπείται νόμιμα.

7) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Χαλκιδικής», που εδρεύει στον Πολύγυρο, οδός Μουσείου 3 και εκπροσωπείται νόμιμα.

8) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Θήβας», που εδρεύει στην Θήβα, οδός Κάδμου 1 και εκπροσωπείται νόμιμα.

9) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Σερρών», που εδρεύει στις Σέρρες, οδός Τσαλοπούλου 12 και εκπροσωπείται νόμιμα.

10) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Φωκίδας», που εδρεύει στην Άμφισσα, οδός Ανδρούτσου 11 και εκπροσωπείται νόμιμα.

11) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Ημαθίας», που εδρεύει στην Βέροια, Πλατεία Ρακτιβάν 1 και εκπροσωπείται νόμιμα.

12) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Πέλλας», που εδρεύει στην Έδεσσα, οδός Φιλίππου 26 και εκπροσωπείται νόμιμα.

13) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Επαρχίας Καλύμνου», που εδρεύει στον Άγιο Θεολόγο Καλύμνου και εκπροσωπείται νόμιμα.

14) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Αγρινίου», που εδρεύει στο Αγρίνιο, οδός Ηλία Ηλίου 5 και εκπροσωπείται νόμιμα.

15) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Αιτωλοακαρνανίας», που εδρεύει στο Μεσολόγγι, οδός Μουστακλή Σπύρου 8 και εκπροσωπείται νόμιμα.

16) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Λιβαδειάς», που εδρεύει στην Λιβαδειά, οδός Δημάρχου Ι. Ανδρεαδάκη 13-15 και εκπροσωπείται νόμιμα.

17) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Κοζάνης», που εδρεύει στην Κοζάνη, οδός Ξ. Τριανταφυλλίδη 19 και εκπροσωπείται νόμιμα.

18) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Μεσσηνίας», που εδρεύει στην Καλαμάτα, οδός Αναγνωσταρά 65 & Βαλαωρίτου και εκπροσωπείται νόμιμα.

19) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Λάρισας», που εδρεύει στην Λάρισα, οδός 28ης Οκτωβρίου 43 και εκπροσωπείται νόμιμα.

20) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Φλώρινας», που εδρεύει στην Φλώρινα, οδός Μαγνησίας 10 και εκπροσωπείται νόμιμα.

21) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Πιερίας», που εδρεύει στην Κατερίνη, οδός 25ης Μαρτίου 12 και εκπροσωπείται νόμιμα.

22) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Καστοριάς», που εδρεύει στην Καστοριά, οδός Μητροπόλεως 58 και εκπροσωπείται νόμιμα.

23) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Ζακύνθου», που εδρεύει στην Ζάκυνθο, οδός Δαμίρη 6 και Φωσκόλου και εκπροσωπείται νόμιμα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΥΡΩΣΗ

1. Της υπ' αριθμ. Γ5α/Γ.Π.οικ. 24768/29-3-2019 (ΦΕΚ Β΄ 1373/22-4-2019) κανονιστικής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας με τίτλο «Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας, όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση βεβαίωσης άσκησης ιατρικού επαγγέλματος καθώς και τίτλου ιατρικής ειδικότητας» ως προς τη διάταξη του άρ. 4 παρ. 1 γ, η οποία προβλέπει την αναστολή ισχύος της βεβαίωσης άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος στην περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης εναντίον ιατρού για ορισμένα αδικήματα.

2. Κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης.

ΚΑΤΑ

Του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Υγείας.

Συνοπτική έκθεση: Με την κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως επιδιώκεται η ακύρωση διάταξης της προσβαλλόμενης κανονιστικής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας, η οποία προβλέπει την αυτοδίκαιη αναστολή ισχύος της βεβαίωσης άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος στην περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης εναντίον ιατρού για ορισμένα αδικήματα, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή παραβιάζει: α) Τη συνταγματική αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρ. 5 παρ. 1 Συντ.) σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας. β) Το συνταγματικό δικαίωμα στην περιουσία (ά. 17 παρ. 1 του Συντάγματος και ά. 1 του Α΄ Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ) σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας, γ) Το τεκμήριο της αθωότητας του κατηγορουμένου (άρ. 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ).

Ι. Η επίδικη ρύθμιση της προσβαλλόμενης κανονιστικής Υπουργικής Απόφασης.

1. Στις 9-3-2019 δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α΄ 43 ο νόμος 4600/2019, ο οποίος περιέλαβε διατάξεις, μεταξύ άλλων, για τη ρύθμιση του τρόπου άσκησης του επαγγέλματος του ιατρού και οδοντιάτρου. Ειδικότερα, με τις διατάξεις των άρ. 113 επ. του ανωτέρω νόμου προβλέφθηκε ότι η άσκηση του επαγγέλματος του ιατρού και οδοντιάτρου λαμβάνει χώρα κατόπιν βεβαίωσης (άδειας) της αρμόδιας αρχής, η οποία χορηγείται εφόσον πληρούνται οι οριζόμενες στο νόμο προϋποθέσεις (άρ. 113). Εν συνεχεία, προβλέφθηκε η ανάκληση της βεβαίωσης άσκησης ιατρικού επαγγέλματος για συγκεκριμένους λόγους που προβλέπονται στο νόμο (άρ. 114), καθώς και η αυτοδίκαιη αναστολή της ισχύος της εν λόγω βεβαίωσης και πάλι για συγκεκριμένους λόγους που αναφέρονται περιοριστικά στο νόμο (άρ. 115). Μεταξύ δε των λόγων αυτοδίκαιης αναστολής ισχύος της επίμαχης βεβαίωσης ορίστηκε στο άρ. 115 περ. γ΄ ν. 4600/2019 και η άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον ιατρού για τουλάχιστον ένα από τα αδικήματα του άρ. 114 περ. ε΄ του ν. 4600/2019. Επισημαίνεται δε ότι μάλλον εκ παραδρομής ο νομοθέτης αναφέρει *«στα αδικήματα της περίπτωσης ε' του άρθρου 116»*, δεδομένου ότι τέτοια ρύθμιση δεν υφίσταται στο νόμο, εννοώντας προφανώς της ρύθμιση του άρ. 114 παρ. ε΄ του ν. 4600/2019. Η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ότι ανάκληση της βεβαίωσης επιφέρει η αμετάκλητη καταδίκη του ιατρού για κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση, πλαστογραφία, κιβδηλεία, παραχάραξη, για παράβαση του νόμου

περί ναρκωτικών, για ανθρωποκτονία από πρόθεση, παιδοκτονία, για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, για αρπαγή προσώπου, για εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και για αισχροκέρδεια.

2. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 35 παρ. 1 του ν. 4025/2011 [ΦΕΚ Α΄ 85] εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Γ5α/Γ.Π.οικ. 24768/29-3-2019 [ΦΕΚ Β΄ 1373/22-4-2019] απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας με τίτλο *«Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας, όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση βεβαίωσης άσκησης ιατρικού επαγγέλματος καθώς και τίτλου ιατρικής ειδικότητας»*. Με την απόφαση αυτή ρυθμίστηκαν ειδικότερα ζητήματα αναφορικά με τη διαδικασία χορήγησης βεβαίωσης άσκησης ιατρικού επαγγέλματος και τίτλου ιατρικής ειδικότητας, επί τη βάσει κυρίως των διατάξεων του ν. 4600/2019. Αναφορικά δε με την αναστολή της βεβαίωσης άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος λόγω άσκησης ποινικής δίωξης κατά ιατρού για ορισμένα αδικήματα, η επίδικη ΥΑ επαναλαμβάνει σχεδόν αυτολεξί τη ρύθμιση του νόμου (με παραπομπή αυτή τη φορά στη σωστή νομοθετική διάταξη που απαριθμεί τα αδικήματα που επιφέρουν αναστολή της βεβαίωσης). Συγκεκριμένα το άρ. 4 παρ. 1 περ. γ΄ της εν λόγω ΥΑ, αναφέρει ότι *«1. Η ισχύς της βεβαίωσης αναστέλλεται από τον Π.Ι.Σ. αν: α) ... β) ... γ) ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον του ιατρού για τα αδικήματα της περίπτωσης ε' του άρθρου 114 του ν. 4600/2019 (ΦΕΚ 43Α΄). Στην περίπτωση αυτή η αναστολή διαρκεί μέχρι την έκδοση της σχετικής αμετάκλητης δικαστικής απόφασης»*.

3. Βάσει δε της ως άνω ρύθμισης της προσβαλλόμενης, η οποία επαναλαμβάνει τη διάταξη του άρ. 115 του ν. 4600/2019, η άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον ιατρού για συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρ. 114 περ. ε΄ ν. 4600/2019, επιφέρει άνευ ετέρου την αναστολή ισχύος της βεβαίωσης άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, η οποία διαρκεί μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης ποινικού δικαστηρίου, η δε σχετική απόφαση του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου προφανώς έχει απλώς διαπιστωτικό χαρακτήρα. Για την αναστολή ισχύος της βεβαίωσης δεν απαιτείται η συνδρομή καμίας άλλης ειδικότερης προϋπόθεσης πλην της άσκησης ποινικής διώξεως, η οποία λαμβάνει χώρα με την ύπαρξη απλώς ενδείξεων ενοχής του υπόπτου (βλ. άρ. 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ΠΔ 258/1986, ΦΕΚ Α΄ 228/1986). Επίσης, η αναστολή καταλαμβάνει ανεξαιρέτως όλους τους ιατρούς, είτε αυτοί υπηρετούν ως

δημόσιοι υπάλληλοι σε δημόσιες δομές φροντίδας υγείας, είτε διατηρούν ιδιωτικά ιατρεία.

Η ανωτέρω ρύθμιση του άρ. 4 παρ. 1 περ. γ΄ της υπ' αριθμ. Γ5α/Γ.Π.οικ. 24768/29-3-2019 ΥΑ παραβιάζει ευθέως διατάξεις του Συντάγματος και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και ως εκ τούτου πρέπει να ακυρωθεί. Ομοίως και η διάταξη του άρ. 115 περ. γ΄ του ν. 4600/2019, την οποία ουσιαστικά επαναλαμβάνει το άρ. 4 παρ. 1 γ΄ της προσβαλλόμενης ΥΑ, αντίκειται στις ίδιες διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ και για το λόγο αυτό πρέπει να παραμείνει ανεφάρμοστη.

ΙΙ. Ως προς το έννομο συμφέρον των Συλλόγων μας για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως ακυρώσεως.

1. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) σωματειακού χαρακτήρα (άρ. 291 παρ. 1 του ν. 4512/2018), σκοπός των οποίων είναι *«η μέριμνα για τη διατήρηση του ιατρικού σώματος ικανού από επιστημονικής και ηθικής απόψεως να εξυπηρετεί με προθυμία και αυταπάρνηση τη δημόσια υγεία και τους ασθενείς καθώς και η εναρμόνιση των αντικρουόμενων συμφερόντων μεταξύ των μελών τους και όλα αυτά προς το γενικότερο συμφέρον της κοινωνίας»* (άρ. 292 παρ. 1 του ν. 4512/2018). Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρ. 292 παρ. 2 περ. στ΄ του ν. 4512/2018 προκύπτει ότι οι ανωτέρω σκοποί των ιατρικών συλλόγων επιτυγχάνονται, μεταξύ άλλων, μέσω *«της εκπροσώπησης των ιατρών προς προάσπιση των εννόμων συμφερόντων τους ενώπιον των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και κάθε αρχής της χώρας και της αλλοδαπής»*. Επίσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρ. 318 του ν. 4512/2018, *«Οι Ιατρικοί Σύλλογοι και ο Π.Ι.Σ. δικαιούνται διά των Προέδρων τους ή των νομίμων αναπληρωτών τους να ασκούν στο όνομά τους και για λογαριασμό των ιατρών κάθε ένδικο μέσο και βοήθημα ενώπιον των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οποιοδήποτε νόμιμο μέσο ενώπιον κάθε αρχής για κάθε παράβαση της κείμενης νομοθεσίας, <u>που αφορά στα δικαιώματα και καθήκοντα των ιατρών και συνάδει με τους σκοπούς τους, και εν γένει για κάθε προσβολή του ιατρικού επαγγέλματος</u>»*. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι κύριος σκοπός των Ιατρικών Συλλόγων είναι η προάσπιση των εννόμων συμφερόντων των μελών

τους αναφορικά με ζητήματα που άπτονται των συνθηκών τέλεσης του ιατρικού επαγγέλματος, μέσω της εκπροσώπησης των ιατρών-μελών τους ενώπιον των Δικαστηρίων της χώρας ή της αλλοδαπής.

2. Εν προκειμένω, με την υπ' αριθμ. Γ5α/Γ.Π.οικ. 24768/29-3-2019 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας ρυθμίζονται ουσιώδη ζητήματα που αφορούν το σύνολο του ιατρικού προσωπικού της χώρας, δεδομένου ότι με αυτή τίθεται το κανονιστικό πλαίσιο για την απόκτηση της βεβαίωσης (άδειας) ασκήσεως ιατρικού επαγγέλματος αλλά και της χορήγησης τίτλου ιατρικής ειδικότητας, ήτοι εγγράφων που είναι απαραίτητα για την άσκηση του επαγγέλματος του ιατρού. Είναι προφανές ότι η επίδικη ρύθμιση της ως άνω ΥΑ προσβάλλει άμεσα τα επαγγελματικά συμφέροντα των ιατρών, των οποίων την προάσπιση επιδιώκουν κατά νόμο οι Ιατρικοί Σύλλογοι. Ως εκ τούτου, με έννομο συμφέρον οι αιτούντες Ιατρικοί Σύλλογοι ασκούμε την κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως, προς προάσπιση των επαγγελματικών συμφερόντων των μελών μας, τα οποία θίγονται από την παράνομη και αντισυνταγματική ρύθμιση του άρ. 4 παρ. 1 περ. γ΄ της προσβαλλόμενης ΥΑ.

3. Εξάλλου, το έννομο συμφέρον των Ιατρικών Συλλόγων για την αμφισβήτηση της νομιμότητας ή της συνταγματικότητας κανονιστικών πράξεων που ρυθμίζουν ζητήματα αναφορικά με τις γενικότερες συνθήκες άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος έχει γίνει πολλάκις δεκτό από το Δικαστήριό Σας, εν όψει της αντίστοιχης διάταξης του προϊσχύσαντος νομοθετικού καθεστώτος (άρ. 2 παρ. 4 του ΝΔ 4111/1960) που όριζε ότι «*οι Ιατρικοί και Οδοντιατρικοί Σύλλογοι και οι Πανελλήνιοι τούτων θεωρούνται έχοντες έννομον συμφέρον και δικαιούνται να παρεμβαίνουν εις πάσαν δίκην ενώπιον οιουδήποτε Δικαστηρίου σχέσιν έχουσαν με την άσκησιν του ιατρικού και οδοντιατρικού επαγγέλματος, την ιατρικήν και οδοντιατρικήν αμοιβήν και την εφαρμογήν των διατάξεων περί ιατρικών και οδοντιατρικών επαγγελμάτων*» [βλ. ΣτΕ Ολ 1749/2016, 2113/2014, 254/2008, ΣτΕ 1562/2006, 4015/2006, 672/2000].

III. Λόγοι ακυρώσεως

Α. Αντίθεση του αρ. 4 παρ. 1 περ. γ΄ της προσβαλλόμενης ΥΑ και του άρ. 115 παρ. γ) του ν. 4600/2019 στη συνταγματική αρχή της επαγγελματικής

ελευθερίας (άρ. 5 παρ. 1 Συντ.) σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας (άρ. 25 παρ. 1 Συντ.).

Οι επίδικες διατάξεις εισάγουν αναμφίβολα έναν ουσιώδη περιορισμό στο δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας των ιατρών, καθώς ουσιαστικά απαγορεύουν την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος (μέσω της αναστολής ισχύος της βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος) στα πρόσωπα κατά των οποίων εκκρεμεί ποινική δίωξη για ορισμένα αδικήματα, χωρίς να έχει υπάρξει ποινική καταδίκη, έστω και από δικαστήριο πρώτου βαθμού. Η επέμβαση αυτή λαμβάνει χώρα κατά παραβίαση του ως άνω συνταγματικού δικαιώματος, σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας, για τους εξής λόγους:

1. Όπως γίνεται παγίως δεκτό, *«με το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνεται η προσωπική και οικονομική ελευθερία ως ατομικό δικαίωμα. Ειδικότερη εκδήλωση αυτής της ελευθερίας αποτελεί η επαγγελματική ελευθερία, δηλαδή η ελευθερία επιλογής και ασκήσεως ορισμένου επαγγέλματος, ως αναγκαίου στοιχείου της προσωπικότητος του ατόμου. Στην ελευθερία αυτή μπορεί ο νόμος να επιβάλει περιορισμούς για λόγους δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση πρέπει να τελούν σε συνάφεια προς το αντικείμενο και τον χαρακτήρα της ρυθμιζόμενης επαγγελματικής δραστηριότητος (βλ. Σ.τ.Ε. Ολομ. 2614/1989, 3665/2005) ... Εξάλλου, σύμφωνα με τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητος (βλ. ήδη άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής, ΦΕΚ Α΄ 84), οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν»* [βλ. ΣτΕ Ολ 959/2015, 228, 229, 420-4, 3299, 3962/2014, 2527-2531/2013, 1621/2012, 2764-8/2011, 2204-2224, 2227/2010, ΣτΕ 217/2019, 3375/2017, 445/2014, 3536/2009].

2. Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης των συνεπειών της ρύθμισης του μετέπειτα άρ. 115 του ν. 4600/2019, η οποία καταρτίστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας ψήφισης του νομοσχεδίου, με τη διάταξη αυτή *«προασπίζεται το κύρος του ιατρικού και οδοντιατρικού λειτουργήματος προς όφελος τόσο των ίδιων των λειτουργών όσο και της δημόσιας υγείας»*. Ο λόγος δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογεί την θέσπιση των επίδικων διατάξεων φαίνεται λοιπόν να είναι η

προάσπιση του κύρους του ιατρικού λειτουργήματος, το οποίο προφανώς θεωρείται ότι βλάπτεται από την άσκηση ποινικής δίωξης κατά ιατρού.

3. Η αναγνώριση ενός τέτοιου σκοπού δημοσίου συμφέροντος περικλείει την παραδοχή ότι το κύρος του ιατρικού λειτουργήματος βλάπτεται από την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον ιατρού για κάποιο από τα «ατιμωτικά» αδικήματα του ά.114 περ. ε ν. 4600/2019. Τούτο όμως έρχεται σε σαφή αντίθεση με τις επιταγές του τεκμηρίου αθωότητας (6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, που κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ΝΔ 53/1974, ΦΕΚ Α΄ 256/1974), το οποίο ορίζει ότι η άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον ενός προσώπου, μη περιέχουσα οριστική και αποδεδειγμένη κρίση για την ενοχή του, δεν πρέπει να δημιουργεί στίγμα εις βάρος του, ως προάγγελος ενοχής. Το προσόν του ήθους του ιατρού δεν μπορεί να αίρεται άνευ ετέρου εξαιτίας της κίνησης ποινικής δίωξης. Πολλώ δε μάλλον η απλή άσκηση ποινικής δίωξης κατά μεμονωμένου ιατρού/οδοντιάτρου δεν μπορεί να θίγει το κύρος του εν γένει ιατρικού σώματος, ενόψει του τεκμηρίου αθωότητας. Η επίδικη ρύθμιση έχει αντίθετο πνεύμα, καθώς ο κατηγορούμενος ιατρός τεκμαίρεται ως στερούμενος ήθους και αντιμετωπίζεται ως «ξένο σώμα» που πρέπει άνευ ετέρου να αποπεμφθεί από το ιατρικό επάγγελμα. Επισημαίνεται ότι αντίστοιχη ρύθμιση δεν υφίσταται στον Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, ΦΕΚ Α΄ 208/27-9-2013), παρά το γεγονός ότι το λειτούργημα του δικηγόρου έχει παρόμοια αξία για την κοινωνία με αυτό του ιατρού, αποτελώντας θεμέλιο του κράτους δικαίου (βλ. άρ. 1 του ν. 4194/2013).

4. Εξάλλου, κανένας κίνδυνος για τη δημόσια υγεία δεν υφίσταται από τη δυνατότητα ενός ιατρού να ασκεί το επάγγελμά του παρά το γεγονός ότι έχει ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον του για τα αδικήματα του ά. 114 ν. 4600/2019. Τούτο διότι η απομάκρυνση του ιατρού από το επάγγελμα δεν σχετίζεται με λόγους που συνάπτονται με τη βιολογική ή πνευματική του ικανότητα ή με τις επιστημονικές γνώσεις ή τεχνικές δεξιότητες του ατόμου, που απαιτούνται για την άσκηση της. Υπό την έννοια αυτή, ο επίδικος περιορισμός της επαγγελματικής ελευθερίας δεν παρίσταται πρόσφορος να επιτύχει τον σκοπό δημοσίου συμφέροντος που επιδιώκει ο νομοθέτης [πρβλ. ΣτΕ Ολ 2764/2011]. Αντιθέτως μάλιστα, η βίαιη αποστέρηση από τον ιατρό της δυνατότητας να ασκεί το λειτούργημά του δημιουργεί κινδύνους για τη δημόσια υγεία, δεδομένου ότι οι ασθενείς που παρακολουθεί χάνουν τον ιατρό τους, ο οποίος γνωρίζει το ιστορικό

τους, τα ειδικότερα στοιχεία των παθήσεών τους και της κατάστασης της υγείας τους.

5. Σε κάθε περίπτωση πάντως, η βίαιη απομάκρυνση του ιατρού από το επάγγελμά του για μεγάλο χρονικό διάστημα (από την άσκηση της ποινικής δίωξης μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης) και μάλιστα κατά τρόπο ανελαστικό, ήτοι χωρίς να έχει υπάρξει κρίση αρμοδίου οργάνου ως προς την ανάγκη λήψης του δυσμενούς μέτρου, ενώ διαρκεί και έχει άγνωστη έκβαση η ποινική διαδικασία, παραβιάζουν το μέτρο που επιβάλλει η αρχή της αναλογικότητας. Η επιβολή αυτοδικαίως τόσο αυστηρού μέτρου, το οποίο ισοδυναμεί με επαγγελματική εξόντωση, σε έναν ιατρό υπέρ του οποίου συνηγορεί το τεκμήριο αθωότητας, και μάλιστα για μακρύ χρονικό διάστημα, χωρίς καν να έχει διαγνωσθεί δικαστικά η υπόθεση, προδήλως υπερακοντίζει του σκοπού του νομοθέτη και παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας.

5.1. Η παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας προκύπτει καταρχάς από τον υποχρεωτικό και «αυτόματο», αυτοδίκαιο χαρακτήρα του δυσμενούς μέτρου. Ο νομοθέτης δεν επιτρέπει εν προκειμένω εξατομικευμένη κρίση αρμοδίου οργάνου ως προς τη βαρύτητα και τα λοιπά χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς που προσάπτεται στον ιατρό, την προσωπικότητα του ιατρού και την προϊστορία του, ούτε καθιστά δυνατή μια στάθμιση με το συμφέρον του ιατρικού επαγγέλματος. Το μέτρο της αναστολής θα ήταν αναλογικό μόνον εάν βασιζόταν σε in concreto κρίση αρμοδίου οργάνου, ιδίως πειθαρχικού συμβουλίου, ως προς την επικινδυνότητα του κατηγορούμενου για το ιατρικό επάγγελμα. Μόνον ένα αρκούντως ελαστικό κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο θα συνέδεε την επιβολή του βαρύτατου αυτού μέτρου με κρίση αντικειμενικού και αμερόληπτου οργάνου θα ήταν σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας. Η δυνητική επιβολή του δυσμενούς μέτρου θα ικανοποιούσε εξίσου τον επιδιωκόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος, με λιγότερο βλαπτικό τρόπο.

Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι τα προβλεπόμενα στο άρ. 114 περ. ε΄ ν. 4600/2019 αδικήματα, τα οποία επιφέρουν αυτοδίκαιη αναστολή της βεβαίωσης για τον ιατρό, δεν έχουν την ίδια απαξία, ούτε βλάπτουν εξίσου το κύρος του επαγγέλματος του ιατρού. Θα ήταν άραγε το ίδιο αναγκαία η πολυετής αναστολή ισχύος της βεβαίωσης του ιατρού κατά του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη για κλοπή (η οποία μπορεί να είναι ευτελούς αξίας), σε σχέση με αυτόν που

κατηγορείται για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως; Η ανελαστική πρόβλεψη του ιδίου, εξαιρετικά επαχθούς μέτρου, για πράξεις διαφορετικής απαξίας και χωρίς να προβλέπεται δυνατότητα αρμόδιου οργάνου να σταθμίσει τις ειδικότερες συνθήκες κάθε περίπτωσης και να κρίνει περί της αναγκαιότητας της αναστολής σε κάθε μία από αυτές, δεν μπορεί να συμβιβαστεί με την αρχή της αναλογικότητας.

5.2. Ο ιατρός, του οποίου η βεβαίωση αναστέλλεται, παύει να ασκεί την ιατρική και μάλιστα για πολυετές χρονικό διάστημα, εφόσον κατά κοινή πείρα μεσολαβούν πολλά έτη από την κίνηση της ποινικής δίωξης μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ποινικού δικαστηρίου. Στο μακρύ αυτό χρονικό διάστημα ο ιατρός αποξενώνεται από το επάγγελμα, παύει η ενημέρωσή του για τις εξελίξεις της ιατρικής επιστήμης και τεχνολογίας και μειώνεται η ικανότητά του να χειρίζεται ιατρικά περιστατικά συν τω χρόνω. Έτσι, ακόμη και στην περίπτωση που ο ιατρός αθωωθεί αμετακλήτως για το αδίκημα που κατηγορείται, η επαναφορά σε ισχύ της βεβαίωσής του καθίσταται γι' αυτόν άνευ αντικειμένου, καθώς εν τω μεταξύ θα έχει απολέσει μεγάλο μέρος των δεξιοτήτων του, λόγω της μακρόχρονης έλλειψης πρακτικής επαφής με το επάγγελμα. Το πρόβλημα δε αυτό θα είναι απείρως μεγαλύτερο για ιατρούς συγκεκριμένων ειδικοτήτων, των οποίων οι δεξιότητες απαιτούν συνεχή εξάσκηση προκειμένου να παραμείνουν σε υψηλό επίπεδο (π.χ. χειρούργοι ιατροί).

5.3. Περαιτέρω, αναφορικά με τους ιατρούς που διατηρούν ιδιωτικά ιατρεία, η απομάκρυνσή τους από την άσκηση του επαγγέλματος, θα επιφέρει άμεσα την οικονομική τους καταστροφή, η οποία, κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων, θα οδηγήσει σε οριστική αδυναμία συμμετοχής στην επαγγελματική και οικονομική ζωή. Καταρχάς, θα απολέσουν το βασικό μέσο βιοπορισμού τους, δεδομένου ότι δεν θα μπορούν να δέχονται ασθενείς και να εισπράττουν αμοιβές από την εξέτασή τους ή την εκτέλεση οποιωνδήποτε άλλων ιατρικών πράξεων. Το πρόβλημα δε καθίσταται ακόμη μεγαλύτερο για τους ιατρούς που συντηρούν οικογένεια από τα εισοδήματα του ιατρείου τους. Επίσης, θα επέλθει άμεσα μεγάλο πλήγμα στην φήμη και στην πελατεία του ιδιώτη ιατρού, τον οποίο θα εγκαταλείψουν οριστικά οι ασθενείς του, στρεφόμενοι σε άλλους συναδέλφους του. Με τον τρόπο αυτό, μπορεί να διαλυθεί άμεσα ένα ιατρείο που λειτουργούσε επί σειρά ετών και είχε δημιουργήσει σημαντικών κύκλο ασθενών που εμπιστεύονταν

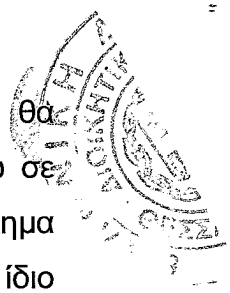

τον θιγόμενο ιατρό. Επίσης, ο ιατρικός εξοπλισμός του θιγόμενου ιατρού θα απαξιωθεί παντελώς καθώς θα παραμείνει σε αχρησία για αρκετά έτη, ενώ σε περίπτωση που έχει αποκτηθεί μέσω δανεισμού θα επέλθει σημαντικό πρόβλημα στην αποπληρωμή του, που ίσως οδηγήσει στην ανάγκη πώλησής του. Το ίδιο ισχύει και με το ακίνητο στο οποίο στεγάζεται το ιατρείο του θιγόμενου ιατρού, καθώς εάν αυτό είναι μισθωμένο, η ξαφνική λύση της μίσθωσης ενδεχομένως να φέρει τον ιατρό αντιμέτωπο με την καταβολή αποζημιώσεων, ενώ εάν το ακίνητο έχει αγοραστεί μέσω δανείου, προφανώς αυτό θα τεθεί προς πώληση για την ικανοποίηση των δανειστών. Αυτονόητο δε είναι ότι ο θιγόμενος ιατρός θα αναγκαστεί να απολύσει άμεσα όλο το προσωπικό που ενδεχομένως απασχολεί στο ιατρείο του (γραμματείς, βοηθούς, προσωπικό καθαριότητας κ.λπ.).

Σημαντικότατα δε οικονομικά προβλήματα θα αντιμετωπίσουν και οι ιατροί που υπηρετούν ως δημόσιοι υπάλληλοι σε δημόσιες δομές παροχής υπηρεσιών υγείας, δεδομένου ότι αυτοί θα απολέσουν το μισθό τους και θα απομακρυνθούν από την υπηρεσία. Ενδεχομένως να λαμβάνουν μέρος μόνο του μισθού τους, εφόσον τεθούν σε αργία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

6. Βάσει δε των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι οι θιγόμενοι ιατροί υφίστανται δυσθεώρητη βλάβη, δεδομένου ότι η εφαρμογή των επίδικων διατάξεων θα επιφέρει άμεσα πλήρη επαγγελματική τους καταστροφή, χωρίς τούτο να αντισταθμίζεται από εξαιρετικής σημασίας οφέλη για το δημόσιο συμφέρον. Ο εξαιρετικά δε δυσανάλογος χαρακτήρας της βλάβης που πρόκειται να υποστεί ο θιγόμενος ιατρός προκύπτει αβίαστα από το γεγονός ότι θα υποστεί μετά βεβαιότητας όλες τις ανωτέρω καταστροφικές για τον ίδιο συνέπειες, χωρίς να προκύπτει με ασφάλεια ότι πράγματι τέλεσε τις πράξεις για τις οποίες κατηγορείται.

Μάλιστα οι βλάβες, αυτές είναι **ανεπανόρθωτες**, δεν επιδέχονται εκ των υστέρων αποκατάστασης σε περίπτωση τελικής αθώωσης του θιγόμενου από το ποινικό δικαστήριο. Στην περίπτωση αυτή, η αθωωτική απόφαση δεν θα είναι σε θέση να θεραπεύσει τις συνέπειες της αναστολής ισχύος της βεβαίωσης, καθώς ήδη θα έχει καταστραφεί η επαγγελματική και οικονομική υπόσταση του ιατρού.

Για το λόγο αυτό, η επίδικη διάταξη της προσβαλλόμενης παραβιάζει ευθέως την αρχή της αναλογικότητας σε συνδυασμό με την επαγγελματική ελευθερία των ιατρών και οδοντιάτρων και ως εκ τούτου πρέπει να ακυρωθεί, η αντίστοιχη δε ρύθμιση του ν. 4600/2019 είναι επίσης αντισυνταγματική και πρέπει να μείνει ανεφάρμοστη.

Β. Αντίθεση του αρ. 4 παρ. 1 της προσβαλλόμενης και του άρ. 115 παρ. γ) του ν. 4600/2019 στο δικαίωμα στην περιουσία κατά το ά. 17 παρ. 1 του Συντάγματος και το ά. 1 του Α΄ Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας.

1. Όπως έχει δεχθεί η νομολογία του Δικαστηρίου Σας (ΣτΕ Ολομ. 1116/2014) στην προστασία του ά. 17 παρ. 1 Συντ. δεν εμπίπτουν μόνον τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και τα ενοχικά, και κατ' επέκταση όλα τα δικαιώματα τα οποία έχουν περιουσιακή αξία. Επομένως και το δικαίωμα στην λειτουργούσα επαγγελματική εγκατάσταση προστατεύεται από το συνταγματικό δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

2. Εξάλλου, το ά. 1 του Α΄ Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ το οποίο, μαζί με τη Σύμβαση, κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 53/1974 (Α΄ 256), προβλέπει ότι: «*Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους*». Η διάταξη αυτή εγγυάται το δικαίωμα στην ατομική περιουσία. Κατά πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (εφεξής ΕΔΔΑ), στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται και τα ενοχικής φύσης δικαιώματα και ειδικότερα οι απαιτήσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις του δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, είτε είναι αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε απλώς γεγεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο (Α.Π. 40/1998 Ολομ., ΣτΕ Ολομ. 1286/2012, ΣτΕ 668/2012 Ολομ.). Τα ενοχικής φύσης περιουσιακά δικαιώματα που καλύπτονται από το άρθρο 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ απορρέουν από έννομες σχέσεις τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου δικαίου. Ένα αγαθό που έχει αποκτηθεί ή μια αξίωση που είναι απαιτητή, έχει περιουσιακή αξία που προστατεύεται κατά το άρθρο 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ. Ως όψη

του δικαιώματος στην ιδιωτική περιουσία προστατεύεται δε σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΕΔΔΑ ως περιουσιακό στοιχείο και η υφιστάμενη και λειτουργούσα επαγγελματική εγκατάσταση με την πελατεία της και την καλή φήμη στην αγορά [ΕΔΔΑ απόφαση της 30.11.1987, Η κατά Βελγίου, σκ. 47, ΕΔΔΑ απόφαση της 26.6.1986, van Marle κατά Κάτω Χωρών, σκ. 41, ΕΔΔΑ απόφαση της 25.3.1999, Ιατρίδης κατά Ελλάδος, σκ. 35· *J. Frowein/W. Peukert*, EMRK Kommentar, 3η έκδ. 2009, σ. 642, αρ. περ. 7].

3. Εξάλλου, όπως έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία του Δικαστηρίου Σας, η αφαίρεση αδείας ιδρύσεως επιχείρησης συνιστά επέμβαση η οποία θίγει κατ' αρχήν το δικαίωμα σεβασμού στα περιουσιακά αγαθά του νομίμου κατόχου της αδείας, κατά την έννοια του άρ. 1 του Α΄ ΠΠΠ της ΕΣΔΑ, δεδομένου ότι έχει ως άμεση συνέπεια τον τερματισμό της σχετικής επαγγελματικής δραστηριότητος και την προσβολή των συναφών οικονομικών συμφερόντων του δικαιούχου [πρβλ. ΣτΕ 1306-1313/2012, 1456/2012, ΕΔΔΑ, απόφ. της 21.7.2015, *Donprut S.r.l. κατά Μολδαβίας*, σκ. 19, απόφ. της 13.1.2015, *Vekony κατά Ουγγαρίας*, σκ. 29 κ.ά.]. Ως εκ τούτου, η επίδικη ρύθμιση συνιστά επέμβαση στο δικαίωμα της ατομικής περιουσίας, δεδομένου ότι η αναστολή ισχύος της βεβαίωσης άσκησης του επαγγέλματος του ιατρού επιφέρει άμεσα την διακοπή της δυνατότητάς του να προσπορίζεται εισοδήματα από την άσκηση της ιατρικής, θίγοντας τα οικονομικά συμφέροντα του ιατρού. Αναμφίβολα, λοιπόν, στο προστατευτικό πεδίο του δικαιώματος στην περιουσία εμπίπτει το δικαίωμα του ιατρού να λειτουργεί ιδιωτικό ιατρείο, το οποίο προδήλως συνιστά επαγγελματική εγκατάσταση, η οποία συγκεντρώνει πελατεία και αναπτύσσει φήμη στην αγορά. Επίσης, εφόσον στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται και τα περιουσιακής φύσης δικαιώματα που απορρέουν και από έννομες σχέσεις δημοσίου δικαίου, το δικαίωμα στην ατομική περιουσία καλύπτει και τους ιατρούς που υπηρετούν στις διάφορες κρατικές δομές παροχής υπηρεσιών υγείας, οι οποίοι προστατεύονται ως προς την αξίωση απόληψης του μισθού τους, καθώς και των άλλων περιουσιακής φύσεως παροχών που δικαιούνται από την προσφορά των υπηρεσιών τους. Το γεγονός δε ότι η αναστολή ισχύος της βεβαίωσης λαμβάνει χώρα κατ' αρχήν προσωρινά, μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης των ποινικών δικαστηρίων, ουδόλως διαφοροποιεί την προηγηθείσα παραδοχή, δεδομένου ότι έχει σαφώς κριθεί ότι και η προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας επιχείρησης συνιστά

επέμβαση στο δικαίωμα προστασίας της ατομικής περιουσίας [βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση της 7.6.2008, *O' Sullivan κατά Ιρλανδίας*, σκ. 90].

4. Σύμφωνα με τη νομολογία του ΕΔΔΑ, μια επέμβαση στο δικαίωμα της ατομικής περιουσίας είναι μόνον τότε θεμιτή όταν πληρούνται οι εξής όροι: α) Πρέπει να είναι σύννομη (lawful), β) να εξυπηρετεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος, και γ) να πληροί τις επιταγές της αρχής της αναλογικότητας [αντί πολλών αποφάσεων βλ. ΕΔΔΑ, απόφ. της 21.7.2015, *Donprut S.r.l. κατά Μολδαβίας*, σκ. 21, απόφ. της 8.4.2008, *Megadat κατά Μολδαβίας*, σκ. 66, απόφ. της 10.7.2007, *Bimer κατά Μολδαβίας*, σκ. 52].

5. Εν προκειμένω, όπως προβλήθηκε και στον προηγούμενο λόγο ακυρώσεως, η διαφύλαξη του κύρους του ιατρικού λειτουργήματος υπέρ των ιατρών και της δημόσιας υγείας, δεν επαρκεί για να δικαιολογήσει μια τόσο καταστροφική επέμβαση στην ατομική περιουσία των ιατρών, μέσω της αναστολής ισχύος της βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος. Η προστασία με την οποία περιβάλλει το τεκμήριο αθωότητας τον διωκόμενο για ποινικό αδίκημα μέχρι και την αμετάκλητη καταδίκη του δεν επιτρέπει να συναχθεί βλάβη στο κύρος του ιατρικού λειτουργήματος από την κίνηση ποινικής δίωξης εις βάρος μεμονωμένου ιατρού.

6. Εξάλλου, είναι σαφές πως η πρόβλεψη μιας τόσο επαχθούς και ανελαστικής συνέπειας για τους ιατρούς, δεν πληροί τα κριτήρια της αρχής της αναλογικότητας. Όπως αναφέρθηκε ήδη, ο σκοπός αυτός θα ικανοποιούνταν με ηπιότερα μέσα εάν προεβλέπετο η «δυνητική» αναστολή της βεβαίωσης, κατόπιν δηλαδή ειδικής κρίσης αρμοδίου οργάνου ως προς τα χαρακτηριστικά της κρινόμενης περίπτωσης.

7. Σε κάθε περίπτωση, το προβλεπόμενο μέτρο είναι υπέρμετρα επαχθές, με αποτέλεσμα να υπερακοντίζει τον επιδιωκόμενο εκ του νόμου σκοπό. Ο ιατρός του οποίου η βεβαίωση αναστέλλεται θα αντιμετωπίσει ευθέως την επαγγελματική και οικονομική εξόντωση, όπως αναλύθηκε ήδη ανωτέρω, ακόμη μάλιστα και αν μετέπειτα ο ιατρός αθωωθεί για το αδίκημα για το οποίο κατηγορήθηκε. Στην περίπτωση αυτή, η επαναφορά σε ισχύ της βεβαίωσης του ιατρού, ουδεμία σημασία έχει γι' αυτόν, καθώς μετά βεβαιότητας θα έχει επέλθει ήδη η οικονομική του καταστροφή, ενώ θα έχουν θιγεί ανεπανόρθωτα περιουσιακά του στοιχεία όπως η φήμη και η πελατεία του. Ανάλογη, οικονομική καταστροφή επέρχεται και

για τον ιατρό που υπηρετεί σε δημόσιες δομές παροχής υπηρεσιών υγείας, ο οποίος στερείται τον μισθό του και καθίσταται ανενεργός για μεγάλο χρονικό διάστημα.

8. Για τους λόγους αυτούς, οι επίμαχες διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν την αυτοδίκαιη αναστολή ισχύος της βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος του ιατρού εφόσον ασκηθεί κατ' αυτού ποινική δίωξη, παραβιάζουν προδήλως το άρθρο 17 παρ. 1 Συντάγματος και το ά. 1 του Α΄ Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας (άρ. 25 παρ.1 Συντ.).

Γ. Παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας

1. Σύμφωνα με το άρ. 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ: *«Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθώον μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του».* Με τη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται το δικαίωμα ενός προσώπου να «τεκμαίρεται αθώος μέχρι να αποδειχθεί νομικά η ενοχή του». Όπως γίνεται δεκτό, το τεκμήριο αθωότητας αποτελεί μια αυτοτελή έκφανση της εγγύησης της δίκαιης ποινικής δίκης που κατοχυρώνεται στο άρ. 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, όπως συμβαίνει με τα λοιπά δικαιώματα που συναποτελούν εγγυήσεις της δίκαιης δίκης (δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο, δικαίωμα υπεράσπισης κλπ.) [ΕΔΔΑ, απόφ. της 23.7.2002, *Janosevic κατά Σουηδίας*, σκ. 96].

2. Αναφορικά με το προστατευτικό πεδίο της διάταξης, το τεκμήριο αθωότητας εμφανίζεται υπό δύο όψεις: Καταρχάς, υπό την κλασική του εκδοχή-όψη, αποτελεί διαδικαστική εγγύηση του προσώπου που υπόκειται σε ποινική διαδικασία, η οποία επιβάλλει την τήρηση ορισμένων δικονομικών κανόνων μεταχείρισης του δικαζόμενου προσώπου. Θεωρούμενο λοιπόν ως δικονομική εγγύηση στο πλαίσιο της ποινικής δίκης, το τεκμήριο της αθωότητας επιβάλει όρους σχετικά ιδίως με το βάρος της απόδειξης, τα δικαστικά και τα νομικά τεκμήρια, το δικαίωμα να μην συμβάλει κανείς στην αυτοενοχοποίησή του, τη δημοσιότητα που μπορεί να λάβει η υπόθεση πριν την εκδίκασή της, καθώς και τη διατύπωση από τον δικαστή της ουσίας ή κάθε άλλη δημόσια αρχή πρόωρων δηλώσεων ως προς την ενοχή κατηγορούμενου [βλ. ΕΔΔΑ, απόφ. της 30.4.2015, *Καπετάνιος κατά Ελλάδας*, σκ. 82 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία αναφορικά με καθεμία δικονομική εγγύηση ξεχωριστά]. Η πρώτη όψη του τεκμηρίου αθωότητας καλύπτει την περίοδο από

την άσκηση της ποινικής δίωξης εναντίον ενός προσώπου, μέχρι και την ολοκλήρωση των ποινικών διαδικασιών [ΕΔΔΑ, απόφ. της 27.11.2018, *Urat κατά Τουρκίας*, σκ. 42]. Υπό την δεύτερη όψη του, το τεκμήριο αθωότητας επιδιώκει να εμποδίσει την αντιμετώπιση από δημόσιες αρχές ή όργανα προσώπων που αθωώθηκαν ή των οποίων έπαυσε η ποινική δίωξη ωσάν να ήταν στην πραγματικότητα ένοχοι για την παράβαση που τους είχε αποδοθεί [ΕΔΔΑ, απόφ. της 12.7.2013, *Allen κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, παρ. 94].

3. Αναφορικά ειδικότερα με την πρώτη όψη του τεκμηρίου αθωότητας το ΕΔΔΑ επισημαίνει ότι το εύρος του δεν περιορίζεται σε μία διαδικαστικού χαρακτήρα εγγύηση στην ποινική δίκη, αλλά είναι ευρύτερο και απαιτεί να μην προβαίνει κανένας εκπρόσωπος του Κράτους σε δηλώσεις περί της ενοχής ενός προσώπου πριν η ενοχή αυτή διαπιστωθεί από ένα δικαστήριο (ΕΔΔΑ, απόφ. της 24.11.2011, *Κώνστας κατά Ελλάδας*, σκ. 27, απόφ. της 10.2.1995, *Allenet de Ribemont κατά Γαλλίας*, σκ. 35-36). Επίσης, το Δικαστήριο του Στρασβούργου τονίζει ότι η επέμβαση στο τεκμήριο αθωότητας μπορεί να εκπορεύεται όχι μόνον από έναν δικαστή ή ένα δικαστήριο αλλά και από άλλες κρατικές αρχές (ΕΔΔΑ, απόφ. της 10.10.2000, *Daktaras κατά Λιθουανίας,* σκ. 41-42). Αυτό συμβαίνει διότι το τεκμήριο αθωότητας, ως δικονομικό δικαίωμα, συμβάλλει κυρίως στον σεβασμό των δικαιωμάτων υπεράσπισης και ευνοεί ταυτόχρονα τον σεβασμό της τιμής και της ακεραιότητας του διωκόμενου προσώπου. Εξάλλου, από τη νομολογία του ΕΔΔΑ προκύπτει ότι ο σεβασμός της τιμής και της ακεραιότητας του διωκόμενου προσώπου απαιτεί να να μη παροτρύνεται το κοινό να πιστέψει στην ενοχή του κατηγορούμενου, ούτε να προδικάζεται η επερχόμενη δικαστική κρίση (ΕΔΔΑ, απόφ. της 24.11.2011, *Κώνστας κατά Ελλάδας*, σκ. 30, απόφ. της 10.2.1995, *Allenet de Ribemont κατά Γαλλίας*, σκ. 41).

4. Καταρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι η αναστολή ισχύος της βεβαίωσης του ιατρού, σύμφωνα με τις επίδικες διατάξεις, λαμβάνει χώρα εντός του προστατευτικού πεδίου του άρ. 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, καθώς ακολουθεί την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του ιατρού, η οποία αποτελεί το γεγονός που καθιστά ενεργή την πρώτη όψη του τεκμηρίου. Επίσης, η εν λόγω αναστολή πραγματοποιείται με διαπιστωτική πράξη του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου (ΠΙΣ) σύμφωνα με το άρ. 1 παρ. 1 της προσβαλλόμενης Υπουργικής Αποφάσεως και το άρ. 35 παρ. 1 του ν. 4025/2011 (ΦΕΚ Α΄ 228/2-11-2011), ο οποίος ως ΝΠΔΔ αποτελεί αναμφίβολα

κρατική αρχή κατά την έννοια της νομολογίας του ΕΔΔΑ, η οποία δεσμεύεται από την υποχρέωση σεβασμού του τεκμηρίου αθωότητας. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, παρατηρούνται τα εξής:

5. Η προσβαλλόμενη ρύθμιση συνιστά παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας, όπως η σχετική εγγύηση έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία του ΕΔΔΑ. Τούτο διότι με την αναστολή ισχύος της βεβαίωσης του ιατρού κατευθύνεται αποφασιστικά η κρίση του κοινού προς την κατεύθυνση της ενοχής του δράστη, με αποτέλεσμα να θίγεται στον πυρήνα του ένα από τα βασικά προστατευτικά πεδία του τεκμηρίου αθωότητας, που είναι η προστασία της τιμής, της αξιοπρέπειας και της ακεραιότητας του διωκόμενου προσώπου. Πράγματι, η άμεση απομάκρυνση του ιατρού από τη δυνατότητα άσκησης των καθηκόντων του, καλλιεργεί στο κοινό την εικόνα του ενόχου που τιμωρήθηκε για τις πράξεις του. Με τον τρόπο αυτό προδικάζεται στο κοινό αίσθημα η ενοχή του κατηγορουμένου, το οποίο θεωρεί πως η απομάκρυνσή του από το ιατρικό σώμα έλαβε χώρα μάλλον βάσει στοιχείων που αποδεικνύουν την ενοχή του και όχι για προληπτικούς λόγους προστασίας του ιατρικού σώματος. Εν τέλει η διαπιστωτική πράξη του ΠΙΣ, η οποία αναστέλλει την ισχύ της βεβαίωσης του ιατρού, ουσιαστικά επιτελεί για το κοινό την ίδια ακριβώς λειτουργία με τη δήλωση ενός κρατικού αξιωματούχου περί ενοχής του διωκόμενου πριν εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση γι' αυτόν, δεδομένου ότι, επιφέρουσα μια εξαιρετικά δυσμενή συνέπεια στον θιγόμενο ιατρό, εξ' αντικειμένου προδικάζει την ενοχή του έναντι της κοινωνίας, η οποία προφανώς συνδέει την συνέπεια αυτή με την τέλεση των αξιόποινων πράξεων για τις οποίες διώκεται.

Ως εκ τούτου, η επίδικη διάταξη της προσβαλλόμενης δεν συμβιβάζεται με το τεκμήριο αθωότητας του άρ. 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ και ως εκ τούτου πρέπει να ακυρωθεί. Ομοίως πρέπει να κριθεί ανεφάρμοστη και η αντίστοιχου περιεχομένου διάταξη του άρ. 115 παρ. γ΄ του ν. 4600/2019.

Επειδή η παρούσα αίτηση ασκείται εν γένει παραδεκτώς, είναι δε νόμω και ουσία βάσιμη και αληθινή.

Για τους λόγους αυτούς

και για όσους επιφυλασσόμαστε να προσθέσουμε νομίμως

ΑΙΤΟΥΜΑΣΤΕ

1. Να γίνει δεκτή η παρούσα αίτηση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη ως προς τη διάταξη του άρ. 4 παρ. 1 γ, καθώς και κάθε άλλη συναφής πράξη ή παράλειψη της Διοίκησης, προηγούμενη ή επόμενη.

2. Να καταδικασθεί το αντίδικο στη δικαστική μας δαπάνη.

Θεσσαλονίκη, 20-6-2019

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος

Κωνσταντίνος Ε. Γώγος
Καθηγητής Νομικής Α.Π.Θ., Δικηγόρος

Κωνσταντίνος Γώγος & Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία - ΑΜΔΣΘ 90106
Πλατεία Συντριβανίου 4
546 21 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 244.416
e-mail: kgogos@law.auth.gr
ΑΦΜ:996995000,Δ΄ ΔΟΥ Θεσσαλονίκης

Αριθμός καταχώρησης: ΓΠ7819/20-6-2019

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Κατατέθηκε **την 20/06/2019 από τον ΜΠΑΡΜΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ,Δ/ΡΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ μαζί με παράβολο 0 € και παραλήφθηκε από** τη δικαστική υπάλληλο **Νασιοπούλου Άννα.**

Ο Καταθέτης **Η Γραμματέας**

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Θεσ/νίκη, 20/06/2019

Η Γραμματέας

Νασιοπούλου Άννα